

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
(повне найменування закладу вищої освіти)
Географічний факультет
(назва інституту/факультету)
Кафедра географії та менеджменту туризму
(назва кафедри)

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Декан географічного факультету
Мирослав ЗАЯЧУК
«30» серпня 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
Безпека і страхування у міжнародному туризмі

(вказіть назву навчальної дисципліни (іноземною, якщо дисципліна викладається іноземною мовою))

обов'язкова

(вказати: обов'язкова/вибіркова)

Освітньо-професійна програма Міжнародний туризм
(назва програми)

Спеціальність 242 "Туризм"
(вказати: код, назва)

Галузь знань 24 "Сфера обслуговування"
(вказати: шифр, назва)

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)
(вказати: перший (бакалаврський)/другий (магістерський)/третій (освітньо-науковий))

Географічний
(назва факультету/інституту, на якому здійснюється підготовка фахівців за вказаною освітньо-професійною програмою)

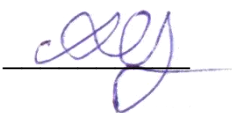
Мова навчання українська
(вказати: якими мовами читається дисципліна)

Чернівці 2023 рік

Робоча програма навчальної дисципліни **Безпека і страхування у міжнародному туризмі** складена відповідно до вимог її змісту (Ліцензійні умови провадження освітньої діяльності 2015 р.) та відповідає освітній програмі «Міжнародний туризм» (спеціальність 242 «Туризм», галузь знань 24 „Сфера обслуговування”, уведеної наказом по університету №185 від 11.05.2021 р.)

Розробник: доц. *Андрусяк Наталя Степанівна*, доцент кафедри географії та менеджменту туризму, к.б.н.

Погоджено

з гарантом ОП «Міжнародний туризм» Олександр КОРОЛЬ

Затверджено на засіданні кафедри географії та менеджменту туризму

Протокол № 1 від “29” серпня 2023 року

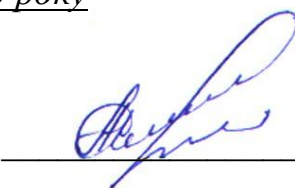
Завідувач кафедри географії
та менеджменту туризму

 Олександр КОРОЛЬ

Схвалено навчально-методичною радою географічного факультету

Протокол № 1 від “29” серпня 2023 року

Голова навчально-методичної ради
географічного факультету

 Наталя АНДРУСЯК

© Чернівецький національний
університет, 2023 рік

© Андрусяк Н.С., 2023 рік

1. Мета навчальної дисципліни полягає в забезпеченні майбутнього фахівця з туризму знаннями про безпеку і страхування під час створення та реалізації туристичного продукту, а також вміннями оформлення полісів страхування у залежності від виду туристичної подорожі.

Пререквізити. Ефективність засвоєння курсу підвищує попереднє вивчення таких навчальних дисциплін: «Технологія туристичної діяльності», «Організація рекреаційних послуг», «Туристичне країнознавство (за регіонами)», «Менеджмент туризму», «Організація транспортних послуг», «Організація анімаційних послуг».

2. Результати навчання. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент має набути таких **компетентностей**:

- ЗК7. Здатність працювати в міжнародному контексті.
- ФК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. - ФК9. Здатність забезпечувати безпеку туристів у звичайних та складних форс-мажорних обставинах.

Програмні результати навчання:

- ПР9. Організувати процес обслуговування споживачів туристичних послуг на основі використання сучасних інформаційних, комунікаційних і сервісних технологій та дотримання Стандартів якості і норм безпеки.
- ПР18. Адекватно оцінювати свої знання і застосовувати їх в різних професійних ситуаціях.
- ПР20. Виявляти проблемні ситуації і пропонувати шляхи їх розв'язання.
- ПР22. Професійно виконувати завдання в невизначених та екстремальних ситуаціях.

Студенти також мають:

Знати: знати особливості безпеки туристів під час туристичних подорожей, різницю між заходами безпеки у залежності від виду подорожі, особливості безпеки під час подорожі різними видами транспорту, заходи безпеки для туристів різного вікових категорій, особливості діяльності страхових компаній, знати різницю між різними видами страхових полісів.

Вміти: проводити інструктаж та консультації з безпеки туристичних подорожей, обирати для туристів подорож відповідно до їх віку та стану здоров'я, оформляти страхові поліси відповідно до мети поїздки, працювати з партнерами – страховими компаніями в Україні та за кордоном.

3. Опис навчальної дисципліни

3.1. Загальна інформація

Назва навчальної дисципліни <i>Безпека та страхування у міжнародному туризмі</i>												
Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість			Кількість годин						Вид підсумку вого контролю
			кредитів	годин	змістових модулів	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	4	8	3,0	90	2	30	15	-	-	45	-	залік
Заочна	4	8	3,0	90	2	4	4	-	-	82	-	залік

3.2. Структура змісту навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма							заочна форма					
	л	п	лаб	інд	с.р.	л	п	лаб	інд	с.р.	у тому числі		
											л	п	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 1. Безпека у міжнародному туризмі												
<i>Тема 1:</i> Поняття та загальна характеристика безпеки туризму в Україні	7	2	-	-	-	5	7	1	-	-	-	6	
<i>Тема 2:</i> Діяльність органів державної влади щодо забезпечення безпеки у туристичній діяльності	9	2	2	-	-	5	5	-	-	-	-	5	

<i>Тема 3: Міжнародні організації як одна зі складових забезпечення безпеки туризму</i>	2	2	-	-	-	-	6	-	-	-	-	6
<i>Тема 4: Особиста безпека туристів</i>	9	2	2	-	-	5	8	1	1	-	-	6
<i>Тема 5: Особливості безпеки міжнародного туризму у країнах Європи</i>	2	2	-	-	-	-	6	-	-	-	-	6
<i>Тема 6: Особливості безпеки міжнародного туризму у Туреччині та</i>	9	2	2	-	-	5	6	-	1	-	-	5

Єгипті												
<i>Тема 7: Особливості безпеки міжнародного туризму в Азії та Америці</i>	7	3	1	-	-	3	7	-	-	-	-	7
<i>Разом за ЗМ 1</i>	45	15	7	-	-	23	45	2	2	-	-	41
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 2. Страхування у міжнародному туризмі											
<i>Тема 8: Поняття та загальна характеристика страхування у міжнародному туризмі</i>	7	2	-	-	-	5	7	1	-	-	-	6
<i>Тема 9: Страхіві ризики та їх оцінка</i>	4	2	2	-	-	-	5	-	-	-	-	5
<i>Тема 10: Страхування туристів та туристичних організацій</i>	7	2	-	-	-	5	6	-	-	-	-	6
<i>Тема 11: Особисте страхування в туризмі</i>	6	2	2	-	-	2	8	1	1	-	-	6

Тема 12: Франшиза як особлива умова страхування	7	2	-	-	-	5	6	-	-	-	-	6
Тема 13: Страхування відповідальності у міжнародному туризмі	4	2	2	-	-	-	6	-	1	-	-	5
Тема 14: Перестраховання та співстрахування у міжнародному туризмі	8	3	2	-	-	5	7	-	-	-	-	7
Разом за ЗМ 2	45	15	8	-	-	22	45	2	2	-	-	41
Усього	90	30	15	-	-	45	90	4	4	-	-	82

3.3 Теми практичних занять

№	Назва теми	Кількість годин	Кількість балів
1.	Правове регулювання безпеки в туризмі	2	5
2.	Правила безпеки при авіаперельотах	2	5
3.	Правила безпеки під час автобусних екскурсійних турів	2	5
4.	Інструктаж техніки безпеки туристів	1	5
Разом за ЗМ1		7	20
5.	Страхові компанії України та їх партнери за кордоном	2	5
6.	Страховий договір та його основні елементи	2	5
7.	Страхування в рамках зовнішньоекономічних зв'язків у туризмі. Система «Зелена карта»	2	5
8.	Особливості медичного страхування туристів	2	5
Разом за ЗМ1		8	20
Усього		15	40

3.4. Зміст завдань для самостійної роботи*

№	Назва теми	Кількість годин	
		д/ф	з/ф
1	Закон України про захист прав споживачів	2	4
2	Функції адміністративно-правового забезпечення безпеки туризму в Україні	2	4
3	Особиста безпека туристів	2	4
4	Обов'язки туроператорів і турагентів щодо забезпечення особистої безпеки туристів при наданні послуг	2	4
5	Форми необхідних документів при укладенні договору страхування, виробництва страхових виплат.	2	4
6	Суть і значення транспортного страхування.	2	4
7	Значення та мета державного регулювання страхової діяльності	3	4
8	Документи, необхідні для виплати страхових сум при нещасних випадках або хвороби	2	4
9	Принципи страхового відшкодування та визначення розміру збитку.	3	5
10	Правове регулювання страхової діяльності в Україні.	2	4
11	Страхування відповідальності туристичних організацій за невиконання контрактних або договірних умов	3	4
12	Суть і значення страхування майна юридичних осіб.	3	4
13	Державний нагляд за страховою діяльністю	2	4

14	Страхові випадки, що підлягають і не підлягають страховому відшкодуванню при їх настанні	3	4
15	Обов'язкові види страхування від нещасних випадків	2	4
16	Суть і значення ліцензування страхової діяльності	2	4

17	Основні принципи і умови страхування	2	4
18	Основні фактори ризику в туристичній діяльності	2	5
19	Схеми страхування туристів.	2	4
20	Страхування життя і його основні види	2	4
	Всього годин на самостійне опрацювання	45	82

*Питання, винесені на самостійне опрацювання, включені до тематичного і підсумкового тестового контролю.

4. Методи навчання

Під час викладання даної навчальної дисципліни використовуються такі методи навчання:

- лекція (проблемна лекція; - лекція-візуалізація), розповідь, бесіда, консультація;
- пояснювально-ілюстративний метод навчання;
- проблемний виклад навчального матеріалу;
- частково-пошуковий метод навчання;
- метод порівняння;
- метод узагальнення;
- електронне та інтерактивне онлайн-навчання (Moodle, Google Meet); - самостійна робота за програмою навчальної дисципліни.

5. Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання навчальної дисципліни.

Мінімальний пороговий рівень оцінки варто визначати за допомогою якісних критеріїв і трансформувати його в мінімальну позитивну оцінку використовуваної числової (рейтингової) шкали).

Критерії оцінювання за основними видами робіт – [завантажити >>>](#)

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
80-89	B	добре	
70-79	C		

60-69	D	задовільно	
50-59	E		
35-49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

6. Засоби оцінювання та форми поточного і підсумкового контролю

Засобами оцінювання та демонстрування результатів є:

- стандартизовані тести;
- проекти (індивідуальні проекти; дослідницько-творчі та ін.);
- презентації результатів виконаних завдань;
- контрольні тестування;
- завдання на лабораторному обладнанні, реальних об'єктах тощо;
- ситуаційні завдання та їх вирішення у групах.

Методи оцінювання:

- метод усного контролю;
- індивідуальне опитування;
- ущільнене (комбіноване) опитування;
- метод письмового контролю;
- метод тестового контролю;
- метод практичної перевірки.

7. Форми поточного і підсумкового контролю та оцінювання

Форми поточного контролю:

- усна (відповідь студента під час заняття);
- захист презентації;
- письмова (тестування);

Форма підсумкового контролю: залік.

Поточний контроль здійснюється під час практичних занять і має на меті перевірку знань здобувачів вищої освіти з окремих тем шляхом виконання конкретних завдань (презентацій чи тематичних тестувань). Кількість передбачених балів за різні види робіт зазначені у силабусі, робочій програмі, в системі дистанційного навчання Moodle, куди за умови онлайн

навчання студенти завантажують роботи, і де здійснюється тестовий контроль, та оголошуються під час занять (або виставляються в Moodle). Самостійна робота враховується при складанні поточних і підсумкових

тестів.

Тестові завдання розроблені до кожної теми і підсумкові (залік), покликані перевірити рівень засвоєння теоретичного матеріалу, здатності осмислити і відтворити зміст даної частини дисципліни.

Загалом весь матеріал поділений на два змістових модуля, які передбачають поступове накопичення балів упродовж семестру.

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та практична робота					
Модуль 1		Модуль 2		Підсумковий тест (теоретичний)	Сума
Пр.роботи	Тести	Пр.роботи	Тести		
20	10	20	10	40	100

8. Рекомендована література *Основна література*

1. Торяник В.М., Джинджоян В.В. Безпека туризму: навчальний посібник. За заг. ред. доктора юридичних наук, професора, заслуженого юриста України О.В. Негодченка. – Дніпро: ВВПЗ «ДГУ», 2018. – 284 с.
<http://info.dgu.edu.ua/bitstream/123456789/444/1/%D0%91%D0%B5%D0%B7%D0%BF%D0%B5%D0%BA%D0%B0%20%D1%82%D1%83%D1%80%D0%B8%D0%B7%D0%BC%D1%83.pdf>
2. Гаталяк О. М., Стецький В. В. Страхування у туризмі: навч. Посібн – Львів: ЛНУ ім. Ів. Франка, 2020. – 114 с.
<https://geography.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/09/Strakhuvannia-v-turyzmi-book-Steckiy-Hataliak.pdf>
3. Козинець В. Безпека життєдіяльності у сфері туризму : навч. посіб. / Віталій Козинець ; Київ. ун-т туризму, економіки і права. – К. : Кондор, 2006. – 575 с.
4. Фокін С. П. Транспортування туристів спеціалізованими організаціями під час виникнення надзвичайних ситуацій. Взаємодія транспорту і туризму: тенденції, проблеми, перспективи : зб. наук. пр. – К. : Принт центр, 2012. – С. 174–177.
5. Корж Н.В. Формування системи економічної безпеки індустрії туризму як складової стійкого розвитку туризму в Україні. Економіка. Управління. Інновації. Електронне наукове фахове видання. – 2011. – № 2. http://www.nbu.gov.ua/e-journals/eui/2011_2/11knvtvy.pdf
6. Машина Н.І. Страхування для туристичних підприємств. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 368 с.
7. Безпека туриста – запорука вдалої подорожі.

<https://www.legalaid.gov.ua/publikatsiyi/bezpeka-turysta-zaporuka-vdaloyi-podorozhi>

8. Соляник С. Ф. Туристичне право як об'єкт наукового аналізу.
<http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle/11300/12689/>
9. Андрусів У. Б. Правове регулювання страхування в туризмі.
<http://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/3564/1/35-Chapter%20Manuscript-1148-1-10-20200624.pdf>
10. Грабчук О. М. Особливості розвитку страхування туризму в Україні. Інвестиції: практика та досвід № 7/2015
http://www.investplan.com.ua/pdf/7_2015/7.pdf
11. Рібун М.В. Особливості ринку страхування у сфері туризму. Науковий вісник НЛТУ України. – 2014. – Вип. 24.2. – 274-281.
https://nv.nltu.edu.ua/Archive/2014/24_2/274_Rib.pdf

Додаткова література

1. Голод А. Фактори безпеки туризму в регіоні: сутність та структура. European Journal of Economics and Management Volume 2. Issue 1. -2016.
https://eujem.cz/wp-content/uploads/2016/eujem_2016_2_1/05.pdf
2. Живко, З., Лелюк, Н., & Родченко, С. (2021). Управління безпекою туристичної галузі в умовах пандемії covid-19. *Економіка та суспільство*, (31).
<https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/736/708>
3. Страхування: теорія та практика: Навчально-методичний посібник / Внукова Н. М., Успенко В. І., Временко Л. В. — Харків: Бурун Книга, 2004. — 376 с.
4. Про обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів: Закон України від 01.07.2004 №1961 [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1961-15>
5. Александрова М. М. Страхування/ М. М. Александрова. – К.: ЦУЛ, 2002. – 208 с.
6. Гаталяк О. М. Особливості страхування в туризмі/ О. М. Гаталяк, І. Г. Пандяк//. - Наукові вісті Інституту менеджменту та економіки «Галицька академія». – Івано-Франківськ. - №1 (7). – 2005. – С. 75 – 81.
7. Гвозденко А. А. Страхування в туризмі/ А. А. Гвозденко. – М.: Аспект Пресс, 2002. – 256 с.
8. Машина Н. І. Страхування для туристичних підприємств/ Н. І. Машина. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 368 с.
9. Машина Н. І. Міжнародне страхування: навч. посібник / Н.І. Машина. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. — 504 с.
10. Туристичне страхування: що це та як працює.
https://uz.ligazakon.ua/ua/magazine_article/EA015335